

Briselē, 16.11.2016.
COM(2016) 732 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI UN
PADOMEI**

Otrais progressa ziņojums par virzību uz efektīvu un patiesu drošības savienību

I. IEVADS

Šis ir otrais ikmēneša ziņojums par panākto progresu virzībā uz efektīvu un patiesu drošības savienību, un tajā ir aprakstīti īstenotie pasākumi atbilstoši diviem galvenajiem pīlāriem: 1) cīņa pret terorismu, organizēto noziedzību un līdzekļiem, kas tos atbalsta, un 2) mūsu aizsardzības pasākumu stiprināšana un izturētspējas veidošana pret minētajiem draudiem. Pirmais progresa ziņojums, ko pieņēma 2016. gada 12. oktobrī¹, aptvēra laikposmu no 2016. gada aprīļa līdz oktobrim, bet šajā ziņojumā ir sniegts ieskats par panākto progresu un pasākumiem līdz 2016. gada decembrim.

Gadu pēc uzbrukumiem Parīzē, kuros izmantoja reaktivētus militāros triecienuzbrukuma ieročus, kas radīja postošas sekas, sarunas par Šaujamieroču direktīvas labojumiem, ko Komisija iesniedza 2015. gada 18. novembrī, joprojām ir strupceļā, jo ir bijuši vairāki mēģinājumi “atšķaidīt” šos priekšlikumus. Godinot uzbrukuma Parīzē upurus un ar nolūku attaisnot pilsoņu tiesisko palāvību, ka militāriem mērķiem paredzēti ieroči nenokļūs privātīpašumā, šis darbs ir jāpabeidz līdz šā mēneša beigām. Turklāt steidzami ir jānoslēdz sarunas par Direktīvu par terorisma apkarošanu, lai noteiktu kriminālatbildību par terorismu un atbalstu terorismam visā Savienībā, un sarunas par Šengenas Robežu kodeksa pārskatīšanu, lai, sistemātiski pārbaudot visas personas, kas šķērso ārējo robežu, palīdzētu risināt problēmu saistībā ar kaujiniekiem teroristiem, kas atgriežas.

Atbilstīgi priekšsēdētāja Junkera prioritātei, kas uzsvērta 2016. gada uzrunā par stāvokli Savienībā, un kā sīkāk aprakstīts Komisijas 2016. gada 14. septembra paziņojumā par drošības stiprināšanu pasaulē, ko raksturo mobilitāte², Komisija turpina citus svarīgus pasākumus, lai telpu kanālu teroristiem, īstenojot robežu nostiprināšanas priekšlikumus. Tostarp šodien iesniegts priekšlikums par ES ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (ETIAS), kas paredz iepriekš pārbaudīt trešo valstu valstspiederīgos, kuriem nav vajadzīga vīza ieceļošanai ES, un veikt vajadzīgos operatīvos pasākumus pēc ES Robežu un krasta apsardzes darba sākšanas, lai pastiprinātu ārējās robežas kontroli. Komisija ir arī vēl vairāk stiprinājusi darbu radikalizācijas apkarošanas jomā, pastiprinot Radikalizācijas izpratnes tīklu, lai nepieļautu jauniešu un neaizsargātu personu nokļūšanu teroristu vervētāju un propagandas ietekmē. Decembra ziņojumam būs pievienoti galīgie priekšlikumi, kam pamatā ir Rīcības plāns par cīņu pret terorisma finansēšanu, lai liegtu teroristiem finanšu līdzekļus, proti, priekšlikumi par kriminālatbildības noteikšanu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, aktīvu iesaldēšanas un konfiskācijas rīkojumu savstarpēju atzīšanas stiprināšanu un nelikumīgu skaidras naudas maksājumu apkarošanu.

¹ Paziņojums “Pirmais ziņojums par progresu virzībā uz efektīvu un noturīgu drošības savienību”, COM(2016) 670 *final*, 2016. gada 12. oktobris.

² Paziņojums “Drošības stiprināšana pasaulē, ko raksturo mobilitāte: informācijas apmaiņas uzlabojumi cīņā pret terorismu un ārējo robežu stiprināšana”, COM(2016) 602 *final*, 2016. gada 14. septembris.

II. CĪNAS PASTIPRINĀŠANA PRET TERORISMU, ORGANIZĒTO NOZIEDZĪBU UN LĪDZEKĻIEM, KAS TOS ATBALSTA

a) Tiesiskais regulējums attiecībā uz terorisma apkarošanu un piekļuves novēršanu finansējumam un šaujamieročiem

Pieminot Parīzē 2015. gada 13. novembrī notikušo uzbrukumu gadadienu, ES ir steidzami jāstiprina tiesiskais regulējums³ un tā spēja apkarot terorismu un līdzekļus, kas tos atbalsta. Likumdevējiem līdz novembra beigām ir jāvienojas par priekšlikumu **Direktīvai par terorisma apkarošanu**, lai Savienībā terorismu, teroristu ceļošanu un palīdzību un atbalstu teroristiem uzskatītu par noziedzīgiem nodarījumiem un lai nodrošinātu terorisma upuru vajadzības.

Pēc divām trialoga sanāksmēm likumdevēji joprojām nespēja vienoties par **Šaujamieroču direktīvas** pārskatīšanu. Šīs sarunas ir jāatbloķē, lai panāktu, ka aprītē netiek izmantoti militāriem mērķiem paredzēti triecienuzbrukuma ieroči, tostarp tādi, kas pārveidoti par pusautomātiskajiem ieročiem. Komisijas nostāja ir skaidra — būtu jāaizliedz civilām vajadzībām izmantot pusautomātiskos triecienuzbrukuma ieročus, ko izgatavo no AK 47 Kalašņikova tipa šaujamieročiem un AR 15 tipa šaujamieročiem, jo tie ir paredzēti militārām vajadzībām. Magazīnu ietilpība īsstobra un garstobra šaujamieročiem nedrīkstētu pārsniegt 10 kārtas, un attiecībā uz to būtu jāpiemēro atļauju režīms un stingras pārbaudes un jebkādas novirzes būtu stingri jāierobežo un jākontrolē. ES pilsoņi sagaida, ka šajā jomā tiks panākts ātrs progress, lai nodrošinātu viņu aizsardzību, un tāpēc līdz 2016. gada beigām ir jāpanāk vienošanās par šo būtisko tiesību aktu. Vienlaikus Komisija centīsies dot jaunu stimulu attiecībā uz šaujamieroču nelegālās tirdzniecības apkarošanu, tostarp ES un Rietumbalkānu tieslietu un iekšlietu ministru konferencē, kas notiks 15.–16. decembrī.

Lai liegtu teroristiem piekļuvi līdzekļiem, Padome ir pieņēmusi tiesību aktus, kas vajadzīgi, lai ES varētu veidot autonomus sarakstus par *Al Qaida* un *Da'esh*.

b) Radikalizācijas novēršana un apkarošana

Radikalizācijas novēršana ir ES terorisma apkarošanas pieejas būtisks elements — “maigās” varas līdzekļi konkrēta rezultāta sasniegšanai. Teroristu vervētāji cenšas piesaistīt jauniešus un neaizsargātas personas, izmantojot to, ka viņi jūtas izslēgti, izolēti un neapmierināti. Mums ir jāuzrunā šīs personas, īstenojot vietējās kopienas projektus, lai piedāvātu viņiem alternatīvu un labāku ceļu. Tāpēc Komisija izveidoja un atbalsta Radikalizācijas izpratnes tīklu (RAN), kurā apvienojušies vietējie dalībnieki un kurā apmainās ar paraugpraksi par iedarbīgām radikalizācijas apkarošanas metodēm. **Radikalizācijas izpratnes tīkla (RAN) augsta līmeņa konferencē**, kas notika 2016. gada 9. novembrī, tika atklāta jauna platforma “RAN Young”, kuras mērķis ir jauniešiem dot iespēju aktīvi iesaistīties teroristu vervētāju galvenās mērķgrupas radikalizācijas novēršanā. Komisija prezentēja arī “dalībvalstu līmeņa novēršanas stratēģiju, pieeju un politiku repozitoriju”, kura pamatā ir jauns kontaktpunktu tīkls, lai nodrošinātu paraugprakses efektīvu apmaiņu ES. Radikalizācijas izpratnes tīkls turklāt ir publicējis vispusīgu rokasgrāmatu par policistu apmācības programmām Eiropā, aptverot dažādus radikalizācijas aspektus. Tika sākts veidot kontrollsarakstu dalībvalstīm par to, kā rīkoties, ja konstatēti ārvalstu kaujinieki teroristi, kuri atgriežas.

Radikalizācijas novēršanas nolūkā teroristiem arī jāliedz piekļuve tiešsaistes propagandas kanāliem, ko tie izmanto sava vēstījuma nodošanai. Komisija 8. decembrī rīkos otro ES

³ Jo īpaši par Komisijas priekšlikumiem direktīvai par terorisma apkarošanu, COM(2015) 625 *final*, un direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli, COM(2015) 750 *final*.

interneta forumu, kurā piedalīsies Komisija, dalībvalstis, Eiropols un lielākie interneta uzņēmumi. Sanāksmē tiks izveidota jauna kopīga platforma ziņošanai par interneta saturu, lai varētu ātrāk izdzēst teroristu veidotu saturu, un pilsoniskās sabiedrības aktīvas līdzdalības programma ar mērķi pastiprināt pretēja satura veidošanu.

Komisija radikalizācijas apkarošanā izmanto arī savus izglītības un pētniecības resursus, kā noteikts paziņojumā par **tādas radikalizācijas novēršanu, kas veicina vardarbīgu ekstrēmismu**,⁴ tostarp šos:

- **Erasmus+ programma** — Komisija 2016. gadā mobilizēja EUR 200 miljonus vietējiem izglītības projektiem, lai sekmētu sociālās un pilsoniskās prasmes, nediskrimināciju, sociālo iekļaušanu, kritisko domāšanu un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmī, kā arī starpkultūru izpratni. Pašlaik darbojas vairāk nekā 300 **jauniešiem paredzētu projektu** mācību mobilitātes jomā, jo īpaši saistībā ar Parīzes deklarāciju⁵, un vairāk nekā 1700 projektu par plašākām tēmām saistībā ar starpkultūru dialogu, sociālo iekļaušanu un solidaritāti.
- Tādu mehānismu **pētniecības finansēšana**, kas veicina vardarbīgu radikalizāciju, lai novērstu, ātrāk atklātu un atrisinātu atsevišķus ārkārtas gadījumus pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” ietvaros.
- Pastāvīga finansējuma EUR 100 miljonu apmērā nodrošināšana, lai sekmētu vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas pasākumus trešās valstīs.

c) Operatīvās pārrobežu sadarbības uzlabošana ar ES aģentūru atbalstu

ES aģentūrām ir būtiska nozīme drošības programmas īstenošanā. Komisija izpildīja apņemšanos nostiprināt **Eiropola** darbību, iesakot palielināt Eiropas Terorisma apkarošanas centra darbinieku skaitu vēl par 20 personām, lai uzlabotu tā spēju jebkurā diennakts laikā palīdzēt dalībvalstīm vērienīga teroristu uzbrukuma gadījumā. Šis ierosinātais papildinājums ir paredzēts papildus 35 darbiniekiem, kas tika iecelti amatā pēc ES budžeta grozījumiem Nr. 1/2016, ko budžeta iestādes pieņēma 2016. gada 13. aprīlī.⁶

Eurojust arī ir svarīga nozīme terorisma apkarošanā, tostarp pašreizējā situācijā Irākā un Sīrijā, un saistībā ar palielinātu risku, ka ārvalstu kaujinieki teroristi atgriežas. **Eurojust** jau palīdz dalībvalstīm, veicot sarežģītas pārrobežu izmeklēšanas, un Komisija mudina dalībvalstis izmantot **Eurojust** kopējām izmeklēšanas grupām (**JIT**), lai pastiprinātu tiesu sistēmas darbību saistībā ar ārvalstu kaujiniekiem teroristiem. Šajā saistībā dalībvalstīm ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai ievērotu **Eiropas izmeklēšanas rīkojuma**⁷ transponēšanas termiņu, kas ir 2017. gada 22. maijs, jo tas palīdzēs ātrāk apkopot un nodot pierādījumus.

III. MŪSU AIZSARDZĪBAS PASĀKUMU UN IZTURĒTSPĒJAS STIPRINĀŠANA

a) Informācijas apmaiņas uzlabošana

Efektīva un mērķtiecīga informācijas apmaiņa ir svarīgs terorisma apkarošanas instruments. Komisija aktīvi virza **ES Pasažieru datu reģistra (PDR) direktīvas** īstenošanu, lai nodrošinātu, ka tā tiktu transponēta noteiktajā termiņā, kas ir 2018. gada maijs. Šī direktīva ne tikai paredz visām dalībvalstīm apkopot aviokompāniju pasažieru datus, bet arī spēt apstrādāt

⁴ COM(2016) 679 *final*.

⁵ Parīzes 2015. gada 17. marta deklarācija par pilsoniskuma un kopējo vērtību — brīvības, iecietības un nediskriminācijas — veicināšanu ar izglītības palīdzību.

⁶ COM(2016) 679 *final*.

⁷ Direktīva 2014/41/ES (2014. gada 3. aprīlis) par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās.

šos datus, lai atklātu kopsakarības un anomālijas. Pēc iepriekšējā progresa ziņojuma Komisija nosūtīja vēstules vienpadsmit dalībvalstīm, kuras vēl nav sākušas transponēt PDR direktīvu, piedāvājot papildu atbalstu šajā jomā. Komisija līdz 2016. gada novembra beigām saskaņā ar labāka regulējuma programmu iesniegs īstenošanas plānu. Šajā īstenošanas plānā būs sniegti norādījumi dalībvalstīm, nosakot galveno elementu atskaites punktus PDR sistēmas izveides jomā un dažādus atbalsta veidus (juridiskais, tehniskais un finansiālais atbalsts), ko Komisija sniedz, lai palīdzētu un atbalstītu savlaicīgu un efektīvu īstenošanu.

Lai apkarotu pārrobežu noziedzību un terorismu, nepieciešami efektīvi sadarbības kanāli starp dažādām tiesībsardzības iestādēm. Pierobežas reģionos **policijas un muitas sadarbības centros (PCCC)** kopā strādā dažādu dalībvalstu tiesībsardzības iestādes. 2016. gada oktobrī Eiropola galvenajā mītnē satikās 50 PCCC no visas Eiropas, lai noskaidrotu, kā uzlabot PCCC pamata uzdevumu izpildi, informācijas apmaiņu un sadarbību ar Eiropolu un Eiropas Robežu un krasta apsardzi.

b) Informācijas sistēmu stiprināšana un informācijas trūkumu novēršana

Eiropadome 2016. gada oktobrī atbalstīja Komisijas priekšlikumu izveidot **Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (ETIAS)**⁸, lai varētu veikt iepriekšējas drošības pārbaudes ceļotājiem, kas ir atbrīvoti no vīzas prasības. Komisija 16. novembrī iesniedza priekšlikumu par regulu, ar ko izveido ETIAS, kas būs automatizēta iepriekšējas pārbaudes sistēma, ko izmantos, lai atklātu iespējamās imigrācijas vai drošības riskus, pirms ceļotāji, kas ir atbrīvoti no vīzas prasības, ierodas pie ES ārējās robežas. Pašlaik vīzas turētāju informācija ir reģistrēta vīzu informācijas sistēmā (VIS), savukārt par personām, kas ir atbrīvotas no vīzas prasības, vienīgā informācija ir tā, kas ieceļošanas brīdī tiek iegūta no to ceļošanas dokumenta. Pašlaik iepriekš nav pieejama nekāda informācija par personām, kas ir atbrīvotas no vīzas prasības un kas ieceļo ES, šķērsojot sauszemes robežas, līdz šīs personas ierodas pie ES ārējās robežas. Šī sistēma arī atbalstīs ES vīzu režīma liberalizācijas politiku un uzlabos Šengenas robežu pārvaldības kvalitāti.

Labāk aizsargātas robežas un vienotas informācijas sistēmas ir būtisks to kaujinieku teroristu, kuri atgriežas, un iespējamo teroristu atklāšanas instruments. Uzbrukumi Parīzē izgaismoja trūkumus, kas piemīt tam, ka ir daudz autonomu informācijas sistēmu, kā rezultātā uz vietas strādājošie darbinieki nevarēja par personām veikt vispusīgas pārbaudes visās datubāzēs. Komisija aktīvi strādā, lai uzlabotu robežu un drošības informācijas sistēmu sadarbību, turpinot šā gada sākumā sāktu procesu.⁹ Komisija strādā pie tā, lai tiktu izveidota **vienota meklēšanas saskarne** — svarīgs instruments, kas dotu reālu labumu dalībvalstu tiesībsardzības, robežkontroles un imigrācijas iestādēm. Tādējādi tiktu izveidots vienots tehniskais portāls visām sistēmām, ko izmanto Eiropas Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (EU-LISA). Šī vienotas meklēšanas saskarne neaizstātu valstu saskarnes, bet darbotos paralēli un būtu pieejama visām dalībvalstīm saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem par piekļuvi sistēmām un par to izmantošanu. Komisija lūdza **Augsta līmeņa ekspertu grupu** informācijas sistēmu un savstarpējās izmantojamības jautājumos (HLEG) līdz gada beigām iesniegt starpposma ziņojumu par tās konstatējumiem.

Komisija 2016. gada 14. oktobrī iesniedza novērtējuma ziņojumu par vīzu informācijas sistēmas (VIS) īstenošanu attiecībā uz analīzi par to, kā tiek veiktas pārbaudes pie ES ārējās robežas, izmantojot pirkstu nospiedumus un biometriju, kā arī to, kā tiesībsardzības iestādes šo sistēmu izmanto teroristu nodarījumu un citu smagu noziedzīgu nodarījumu

⁸ EUCO 31/16, 2016. gada 21. oktobris.

⁹ COM(2016) 205 final, 2016. gada 6. aprīlis.

novēršanai, atklāšanai un izmeklēšanai. VIS joprojām ir viena no modernākajām šāda veida sistēmām, un 2016. gada marta beigās tajā bija reģistrēti gandrīz 23 miljoni vīzas pieteikumu un 18,8 miljoni pirkstu nospiedumu. Tomēr pie ārējām robežām dalībvalstis VIS pārbauda tikai katru otro izsniegto vīzu, un tiesībaizsardzības nolūkos VIS joprojām izmanto sporādiski. Komisija šīs VIS lietošanas nepilnības pārrunās ar attiecīgajām dalībvalstīm, ņemot vērā to dalībvalstu paraugpraksi, kas šo sistēmu jau izmanto pilnībā.

c) Drošības uzlabošana pie ārējās robežas

Svarīgs posms ES ārējās robežas stiprināšanā bija **Eiropas Robežu un krasta apsardzes** darbības uzsākšana 6. oktobrī. Tagad visām dalībvalstīm ir jāpiedalās ātrās reaģēšanas rezerves izveidē. Šī rezerve ir aģentūras rīcībā esošu robežsargu un citus vajadzīgo darbinieku pastāvīgs korpuss. Aģentūra varēs īsā laikā izmantot šīs rezerves resursus, lai risinātu steidzamu situāciju pie ārējās robežas vai lai uzsāktu ātrās reaģēšanas operāciju uz robežas. Atbilstīgi Eiropadomes oktobra sanāksmes secinājumiem¹⁰ darbinieki un aprīkojums ir jānodrošina tā, lai līdz gada beigām sasniegtu pilnīgas ātrās reaģēšanas spējas. Kā konkrētu piemēru sadarbībai ar Eiropas Robežu un krasta apsardzi ārpus ES robežām tika nolemts uzlabot trešo valstu, jo īpaši Āfrikas valstu, iestāžu analītiskās, preventīvās un operatīvās spējas noziedzīgo tīklu, kas nodarbojas ar imigrantu kontrabandu, apkarošanā un veidot patiesu uzticēšanos un tīklus starp galvenajām valstīm.

Eiropadomes oktobra sanāksmē¹¹ arī tika aicināts ātri pieņemt pārskatīto **Šengenas Robežu kodeksu**, ko Komisija ierosināja, lai ieviestu sistemātiskas visu to ES pilsoņu pārbaudes, kuri šķērso ārējo robežu, un lai nostiprinātu drošību. Ņemot vērā šo grozījumu īpašo nozīmi terorisma apkarošanas jomā un jo īpaši palīdzībā atklāt ārvalstu kaujiniekus, kas atgriežas, likumdevējiem tagad ir ātri – līdz šā gada beigām – jāpanāk vienošanās par šīm izmaiņām.

Komisija decembrī nāks klajā ar pirmo priekšlikumu kopumu, kā uzlabot **Šengenas Informācijas sistēmas** (SIS) funkcijas, jo īpaši tiesībaizsardzības nolūkos. Lai uzlabotu efektivitāti, robežsargiem ir sistemātiski sistēmā jāpārbauda visas personas, kas šķērso ārējo robežu. Kamēr nav panākta vienošanās par Šengenas Robežu kodeksa grozījumiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiek pilnībā piemēroti **kopējie riska rādītāji** ārvalstu kaujinieku teroristu jomā un atjauninātie Eiropas Robežu un krasta apsardzes norādījumi.

Ceļošanas dokumentu un identitātes viltošana ir pieaugošs drošības apdraudējums, kā to apliecina tas, ka Parīzes uzbrucēji izmantoja viltotas identitātes. Komisija decembrī iesniegs rīcības plānu, kā uzlabot ceļošanas dokumentu aizsardzības elementus.

Drošības stiprināšana pie ārējās robežas attiecas gan uz atsevišķiem ceļotājiem, gan uz precēm, par ko ir atbildīgi muitas dienesti. **Iepriekš sniegtās kravu informācijas sistēmas (ICS 2.0)** reformas mērķis ir paplašināt un modernizēt šo sistēmu, lai, izmantojot drošu ES repozitoriju, no tirgotājiem iegūtu vairāk informācijas un kvalitatīvāku informāciju par preču pārvietošanu un lai darītu to pieejamu visiem muitas dienestiem. Mērķis ir novērst pašreizējos trūkumus (vispusīgu kvalitatīvo un kvantitatīvo datu trūkums, ierobežota pieejamība attiecīgajām dalībvalstīm, ierobežotas iespējas izmantot izlūkdatumus). Padome plāno 2016. gada decembrī pieņemt secinājumus par šo jautājumu.

d) ES drošības uzlabošana, veidojot dialogu ārpus ES robežām

Tā kā terorisms ir starptautiska problēma un tā kā teroristi darbojas pāri robežām, ES joprojām aktīvi piedalās sarunās ar kaimiņvalstīm un citiem starptautiskajiem partneriem, lai izveidotu efektīvas drošības un pretterorisma partnerības.

¹⁰ EUCO 31/16, 2016. gada 21. oktobris.

¹¹ EUCO 31/16, 2016. gada 21. oktobris.

Jaunākie notikumi ir šādi:

- ciešāka koordinācija starp ES delegācijām un dalībvalstu vēstniecībām, ko nodrošinās trīs papildu **eksperti terorisma apkarošanas / drošības jomā**, ko iecēla Bosnijā un Hercegovinā, Čadā un Libānā; tagad kopā ir 14 ekspertu;
- **ES un Izraēlas** dialoga ietvaros terorisma apkarošanas jomā, kas notika Izraēlā 13. septembrī, tika pārrunāta ciešāka sadarbība teroristu finansēšanas apkarošanas, vardarbīgā ekstrēmisma, netradicionālā terorisma, kā arī PDR un transporta drošības jomā;
- Komisijas dienestu, EĀDD un ES terorisma apkarošanas koordinators kopīgā vizītē **Ēģiptē** 6.–7. septembrī tika panākta vienošanās par sadarbību dažādos ar drošību saistītos jautājumos;
- ES iestādes **Irākā** 26.–27. septembrī rīkoja semināru, lai apmainītos ar paraugpraksi terorisma apkarošanas jomā.

e) Iedzīvotāju un kritisko infrastruktūru aizsardzība

Savienības izturētspējas veidošanas svarīgs aspekts ir **transporta drošība**. Komisija strādā pie tā, lai stiprinātu ES normatīvo bāzi. Lai gan aviācijas jomā šis darbs jau ir paveikts, ir jāuztur aizsardzības līmenis un jāparedz turpmākie apdraudējumi, piemēram, ienākošo lidojumu drošība un atklāto teritoriju aizsardzība. Komisija 2016. gada 7.–8. novembrī rīkoja konferenci par publisko vietu aizsardzību, un tajā piedalījās valsts līmeņa un starptautiski eksperti transporta, izlūkošanas un rūpniecības jomā, galvenokārt pārrunājot to, kā nodrošināt to vietu aizsardzību, kur kursē sabiedriskais transports.

Komisija lielu uzmanību pievērš arī **riska novērtējumam** transporta nozarē. Tā nesen sadarbībā ar dalībvalstīm un EĀDD pabeidza 6. drošības riska novērtējumu par **gaisa krāvu pārvadāšanu** un 3. risku novērtējumu par **aviāciju no konflikta zonām**.

Komisija arī strādā **jūras un sauszemes transporta** jomā, jo īpaši attiecībā uz kruīza kuģu un prāmju pakalpojumiem, kas var skart lielu skaitu pasažieru, un dzelzceļa pakalpojumiem, lai noteiktu uz risku balstītu, samērīgu un ilgtspējīgu kopīgo pieeju. Komisija tikko pabeidza ietekmes novērtējuma pētījumu par politikas iespējām Eiropas **ātrvilciena un starptautisko dzelzceļa pakalpojumu** drošības jomā.

Visbeidzot, Komisija vēl pastiprināja **sadarbību ar stratēģiskajiem partneriem**, sadarbojoties ar ASV Iekšzemes drošības departamentu un Kanādas Publiskās drošības departamentu **kritiskās infrastruktūras aizsardzības jomā**. Komisija septembrī tikās ar šiem partneriem, lai padziļināti pārrunātu galvenos jautājumus kritiskās infrastruktūras aizsardzības, kibernetikas un izturētspējas jomā un lai uzlabotu sadarbību galvenajos jautājumos **sprāgstvielu**, tostarp atklāšanas, apmācību un informācijas apmaiņas jomā.

V. SECINĀJUMS

Gadu pēc šaušalīgajiem teroristu uzbrukumiem Parīzē 13. novembrī Komisija, ES aģentūras un dalībvalstis ir veikušas dažādas nenormatīvas darbības, kas sekmē efektīvas un patiesas drošības savienības pakāpenisku izveidi. Tomēr steidzami ir nepieciešams turpmāks progress, lai novērstu nepilnības, kuras izmanto teroristi. Likumdevējiem šomēnes ir steidzami jāvienojas par priekšlikumu Direktīvai par terorisma apkarošanu un ierosinājumiem pārskatīt Šaujamieroču direktīvu un grozīt Šengenas Robežu kodeksu. Ilgāka kavēšanās ir izdevīga tikai teroristiem, kuri grib iznīcināt mūsu dzīvesveidu.

Ārējās robežas sistēmu stiprināšana, tostarp *ETIAS* izveide, Eiropas Robežu un krasta apsardzes darbības uzlabošana un ierosinātie Šengenas Robežu kodeksa grozījumi ir būtiski komponenti ES atbildes reakcijā uz apdraudējumu, kuru rada kaujinieki teroristi, kas atgriežas, un šā darba turpināšanai pašlaik būtu jābūt likumdevēju prioritātei.

Lai gan vietējie pasākumi radikalizācijas novēršanas jomā Radikalizācijas izpratnes tīkla ietvaros ir ilgtermiņa pasākums, tie ir ļoti būtiski, un ir nepieciešama tūlītēja un spēcīga ES iesaiste un ES līmeņa atbalsts.

Komisija turpinās iesākto Eiropas Drošības programmas īstenošanas jomā virzībā uz efektīvu un patiesu drošības savienību un decembrī informēs par progresu. Papildus turpmāk uzskaitītajiem galvenajiem atskaites punktiem decembra ziņojumā būs iekļauta jaunākā informācija par progresu kibernetizācijai un kibernetizācijas jomā un par to, kā rit pašreizējais darbs ar IT uzņēmumiem, lai novērstu radikalizāciju tiešsaistē.

GALVENIE JAUTĀJUMI UN NOTIKUMI TURPMĀKAJOS MĒNEŠOS

CĪŅAS PASTIPRINĀŠANA PRET TERORISMU, ORGANIZĒTO NOZIEDZĪBU UN LĪDZEKĻIEM, KAS TOS ATBALSTA

a) Tiesiskais regulējums attiecībā uz terorisma apkarošanu un piekļuves novēršanu finansējumam un šaujamieročiem

- Eiropas Parlamentam un Padomei steidzami un vēlākais līdz 2016. gada beigām ir jāvienojas par direktīvas par terorisma apkarošanu projektu un līdz gada beigām — par šaujamieroču direktīvas pārskatīšanu.
- Komisija decembrī iesniegs priekšlikumu kopumu ar mērķi pastiprināt cīņu pret terorisma finansēšanu, tostarp priekšlikumus par kriminālatbildības noteikšanu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, aktīvu iesaldēšanas un konfiskācijas rīkojumu savstarpējas atzīšanas pastiprināšanu un nelikumīgo skaidras naudas maksājumu apkarošanu.

b) Radikalizācijas novēršana un apkarošana

- ES Interneta foruma otrajā augsta līmeņa sanāksmē, kas notiks 2016. gada 8. decembrī, tiks turpināts darbs, lai novērstu radikalizāciju tiešsaistē un apkarotu teroristu propagandu internetā. Tajā tiks izveidota jauna kopīga platforma ziņošanai par interneta saturu un pilsoniskās sabiedrības aktīvas līdzdalības programma.

MŪSU AIZSARDZĪBAS PASĀKUMU UN IZTURĒTSPĒJAS STIPRINĀŠANA

a) Informācijas apmaiņas uzlabošana

- Komisija līdz 2016. gada novembra beigām saskaņā ar labāka regulējuma programmu iesniegs īstenošanas plānu par PDR.

b) Informācijas sistēmu stiprināšana un informācijas trūkumu novēršana

- Komisija mudina likumdevējus steidzami sākt strādāt pie tās priekšlikuma par ES ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (ETIAS) izveidi.
- Augsta līmeņa ekspertu grupa informācijas sistēmu un sadarbības jautājumos iesniegs starpposma ziņojumu līdz 2016. gada decembra beigām.

c) Drošības uzlabošana pie ārējās robežas

- Komisija mudina likumdevējus vienoties par Šengenas Robežu kodeksa mērķtiecīgiem grozījumiem par sistemātiskām pārbaudēm, lai tos varētu pieņemt līdz gada beigām.
- Komisija decembrī iesniegs paziņojumu par rīcības plānu, kā uzlabot ceļošanas dokumentu vispārējo drošību.

d) Iedzīvotāju un kritisko infrastruktūru aizsardzība

- Komisija arī paātrinās darbu pie kopīgas pieejas definēšanas jūras un sauszemes transporta drošības jomā, kam būtu jābūt balstītai uz risku, samērīgai un ilgtspējīgai.